

Datum: 16. 3. 2016

Stališče Agencije za zavarovalni nadzor glede pravice do izplačila sredstev vplačanih s strani delodajalca v skladu z ZPIZ-1

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 63/13 - ZIUPTDSV, 99/13 - ZSVarPre-C, 101/13 - ZIPRS1415, 111/13 - ZMEPIZ-1, 44/14, 85/14 - ZUJF-B, 95/14 - ZIUPTDSV-A, 97/14 - ZMEPIZ-1A, 95/14 - ZIPRS1415-C, 95/14 - ZUPPJS15, 95/14 - ZUJF-C, 31/15 - ZISDU-3, 90/15 - ZIUPTD, 90/15 - ZUPPJS16, 96/15 - ZIPRS1617 in 102/15, v nadaljevanju: ZPIZ-2) določa za posamezna področja, ki so sestavni del sklopa dodatnih pokojninskih zavarovanj, pristojnost različnih državnih institucij. Tako določa, da je za nadzor nad izvajanjem določb ZPIZ-2 glede pokojninskega načrta ter pogodbe o oblikovanju pokojninskega načrta in pravic, ki jih člani pridobijo na teh podlagah, pristojen organ, pristojen za inšpekcijo dela, torej Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ). Pristojnost za nadzor nad pravicami, ki izhajajo iz pokojninskih načrtov, je torej v delokrogu MDDSZ, ki je zato primarni naslovnik za vprašanja, ki se nanašajo na pravico do izplačila v višini odkupne vrednosti enot premoženja, ki jih je financiral delodajalec, v skladu z določbami drugega, tretjega in četrtega odstavka 358. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 - uradno prečiščeno besedilo, 112/06 - odl. US, 114/06 - ZUTPG, 17/07, 5/08, 5/08, 10/08 - ZVarDod, 73/08, 53/09, 98/09 - ZIUZGK, 27/10 - odl. US, 38/10 - ZUKN, 56/10, 79/10 - ZPKDPIZ, 94/10 - ZIU, 57/11, 94/11 - odl. US, 105/11 - odl. US, 61/10 - ZSVarPre, 40/11 - ZSVarPre-A, 110/11 - ZDIU12, 40/12 - ZUJF, 96/12 - ZPIZ-2 in 30/15 - odl. US, v nadaljevanju: ZPIZ-1).

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) zato tu podaja le svoje stališče glede vsebine določb ZPIZ-2, ki se nanašajo na pravico do izplačila v višini odkupne vrednosti enot premoženja, ki jih je financiral delodajalec, v skladu z določbami drugega, tretjega in četrtega odstavka 358. člena ZPIZ-1 (v nadaljevanju: pravica do izplačila odkupne vrednosti), ki jo člani, ki so bili vključeni v pokojninski načrt kolektivnega prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu z določbami III. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-1, obdržijo na podlagi 417. člena ZPIZ-2.

Agencija se strinja, da ZPIZ-2 nima določb, ki bi prepovedovale prenos sredstev, ki jih je imel član na osebem računu do uveljavitve tega zakona in za katere je s 417. členom ZPIZ-2 obdržal pravico do izplačila odkupne vrednosti, na sklad, ki ne zagotavlja zjamčene donosnosti. Ne strinja pa se s tem, da je s tem določena tudi pravica do izplačila v višini odkupne vrednosti, do katere bi bil član upravičen na zadnji dan pred uveljavitvijo ZPIZ-2. Upoštevajoč peti odstavek 417. člena in določila 310. člena ZPIZ-2 se odkupna vrednost izračuna glede na vrednost enot premoženja, ki velja po stanju na obračunski dan obdobja iz 308. člena ZPIZ-2, ko je bila podana popolna zahteva za izplačilo, zmanjšana za izstopne stroške. Torej se pravica do izplačila odkupne vrednosti nanaša na odkupno vrednost sredstev, identificiranih na zadnji dan pred uveljavitvijo ZPIZ-2, ki pa se izračuna po stanju teh sredstev na zadnji delovni dan obračunskega obdobja, v katerem je bila podana popolna zahteva za izplačilo.

Stališče Agencije je tudi, da se člani, ki so na podlagi 417. člena ZPIZ-2 pridobili pravico do izplačila v višini odkupne vrednosti, tej pravici ne morejo odpovedati, ker zakon tega ne omogoča. Ker je njihova pravica, je lahko ne izkoristijo, odpoved pa ne more imeti pravnega učinka.

Ne glede na prej navedeno pa Agencija poudarja, da je pristojni organ za nadzor nad izvajanjem določb ZPIZ-2 glede pokojninskega načrta ter pogodbe o oblikovanju pokojninskega načrta in pravic, ki jih člani pridobijo na teh podlagah, MDDSZ, v končni instanci pa je za odločanje o posamezni pravici v primeru spora pristojno zgolj sodišče.